

گفت و گو با سیروس نصیری
مدیرکل تأمین اجتماعی استان قزوینرشدشتابان
مستمری‌بگیران
در استان قزوین

استان قزوین، یکی از صنعتی‌ترین استان‌های کشور به‌شمار می‌رود که شمار زیادی از کارگاه‌ها و نیروی کار را در خود جای داده است. مدیرکل تأمین اجتماعی استان قزوین در گفت‌وگو با خبرنگار ویژه‌نامه آتیه‌نو، سازمان تأمین اجتماعی را پیشرو در اجرای اقتصاد مقاومتی در استان قزوین می‌خواند. سیروس نصیری که تجربه مدیریت در ستاد مرکزی سازمان تأمین اجتماعی را دارد، در این گفت‌وگو البته مشکلاتی که سازمان تأمین اجتماعی بر سر راه گسترش چتر بیمه‌ای و وصول مطالبات خود با آن روبه‌رو است را نیز بیان می‌کند. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

■ به عنوان نخستین سؤال، چه تعداد بیمه‌شده و مستمری‌بگیر در استان قزوین تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی هستند؟

در استان قزوین، تا پایان شهریور ماه امسال بیش از ۷۷۰ هزار نفر تحت پوشش تأمین اجتماعی بودند که از این تعداد، ۶۱۷ هزار نفر بیمه‌شده اصلی و تبعی و ۱۵۳ هزار نفر مستمری‌بگیر اصلی و تبعی هستند. از مجموع ۶۱۷ هزار بیمه‌شده اصلی و تبعی، بیش از ۲۲۸ هزار نفر بیمه‌شده اصلی - بیمه‌پرداز - و بیش از ۳۸۹ هزار نفر نیز بیمه‌شده تبعی - افراد تحت تکفل بیمه‌شدگان اصلی - هستند. از مجموع ۱۵۳ هزار مستمری‌بگیر اصلی و تبعی نیز، بیش از ۶۲ هزار نفر مستمری‌بگیر اصلی و حدود ۹۱ هزار نفر مستمری‌بگیر تبعی هستند. نکته مهم در این آمارها، بالا بودن تعداد بازنشستگان نسبت به بیمه‌شدگان است.

اگر بخواهیم تعداد بیمه‌شدگان اصلی تحت پوشش اداره کل تأمین اجتماعی استان قزوین را شرح دهیم، بر اساس آخرین آمارهای مربوط به شهریور ماه، از مجموع ۲۲۸ هزار بیمه‌شده اصلی، در حدود ۱۵۵ هزار نفر بیمه‌شده اجباری، ۱۴ هزار نفر بیمه‌شده حرف و مشاغل آزاد، ۱۰ هزار نفر بیمه‌شده اختیاری، ۲۵ هزار نفر رانندگان، ۱۳ هزار نفر کارگران ساختمانی، حدود ۲ هزار نفر بافندگان، حدود ۷ هزار نفر بیمه‌شدگان توافقی و بیش از ۸ هزار نفر مقرر بگیریان بیمه بیکاری بوده‌اند.

از مجموع ۶۲ هزار پرونده مستمری‌بگیر اصلی نیز، ۴۵ هزار پرونده مربوط به بازنشستگان، ۲ هزار و ۵۰۰ پرونده مربوط به از کارافتادگان، ۱۴ هزار پرونده مربوط به فوت‌شدگان و ۲۸ هزار پرونده مربوط به بازماندگان است.

■ خدمت‌رسانی به این تعداد بیمه‌شده و مستمری‌بگیر در استان قزوین، از طریق چند شعبه یا کارگزاری بیمه‌ای انجام می‌شود؟

اداره کل تأمین اجتماعی استان قزوین، با بالغ بر ۴۲۰ همکار در ۸ شعبه اصلی، ۷ شعبه اقماری و ۳ کارگزاری اصلی و ۲ کارگزاری اقماری فعالیت می‌کند و به بیمه‌شدگان خدمات ارائه می‌دهد و نهایت تلاش ما این است که ضمن حفظ احترام و تکریم بیمه‌شدگان و مراجعان، خدمات مورد نیاز را به سهل‌ترین و سریع‌ترین شکل ممکن، به آنان ارائه دهیم و در مسیر تحقق این هدف، بخشی قابل توجه از خدمات در حال حاضر بدون نیاز به مراجعه به واحدهای اجرایی سازمان و از طریق سیستم‌های الکترونیک قابل ارائه است.

■ در صحبت‌هایتان، به بالا بودن تعداد بازنشستگان نسبت به بیمه‌شدگان در این استان اشاره کردید؛ همان اتفاقی که به کاهش ضریب پشتیبانی می‌انجامد. ضریب پشتیبانی یعنی نسبت تعداد بیمه‌پردازان به تعداد افراد مستمری‌بگیر از سازمان. این نسبت در استان قزوین، چگونه است و دلایل کاهش این نسبت و تبعات آن چیست؟

همانطور که اشاره کردید، نسبت پشتیبانی به عنوان یکی از شاخص‌های پایه و مهم بیمه‌ای، نشان می‌دهد که صندوق بیمه‌ای از نظر تعادل منابع و مصارف در چه وضعیتی قرار دارد. این شاخص از تقسیم تعداد بیمه‌شدگان بیمه‌پرداز - یعنی تأمین‌کنندگان منابع مالی صندوق - به تعداد مستمری‌بگیران از صندوق به دست می‌آید. ضریب پشتیبانی بیمه‌ای که نسبت منابع به مصارف سازمان تأمین اجتماعی را نشان می‌دهد، در سطح کشور ۵/۸ اما در استان قزوین حدود ۳/۴ است. عدم تعادل بین منابع و مصارف و ضریب پشتیبانی پایین‌تر تأمین اجتماعی استان قزوین در مقایسه با سایر استان‌ها، یکی از مشکلات اصلی نظام بیمه اجتماعی در این استان است. به‌رغم بافت صنعتی و مولد استان، ضریب پشتیبانی استان طی سال‌های اخیر کاهش یافته تا آنجا که در تیرماه سال ۱۳۹۵، به ۳/۶۷ رسیده است. علت اصلی کاهش ضریب پشتیبانی در استان را می‌توان تبدیل چشمگیر وضعیت بیمه‌شدگان به مستمری‌بگیران و نیز مشکلات اقتصادی حاکم بر فضای کشور و استان دانست. اجرای برخی قوانین در سال‌های گذشته، آهنگ رشد تعداد مستمری‌بگیران را دوچندان ساخته است در حالی که متأثر از شرایط اقتصادی حاکم بر کشور، رشد تعداد بیمه‌پردازان همپا و متناسب با رشد تعداد مستمری‌بگیران نبوده است.

■ به نظر شما مهم‌ترین مسائل و مشکلاتی که اداره کل تأمین اجتماعی استان قزوین با آن روبه‌رو است، کدامند؟

مهم‌ترین مشکل اداره کل تأمین اجتماعی استان قزوین، موضوع بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان‌آور و بازنشستگی پیش از موعد (نوسازی صنایع) است، به‌طوری‌که بیش از یک سوم از تعداد بازنشستگان استان با توجه به این قوانین بازنشست شده‌اند. موضوع بعدی، فرسودگی و قدمت صنایع و به تبع آن، عدم پرداخت به‌موقع حق بیمه است که از این بابت، بیش از ۴۰۰ میلیارد تومان بدهی معوقه کارفرمایان به تأمین اجتماعی ایجاد شده است. وجود ایرادات مختلف در متن قانون بازنشستگی مشاغل سخت و زیان‌آور، آیین‌نامه اجرایی و بخشنامه‌های مربوطه و حتی اجرای ناقص این موارد باعث شده جامعه از فلسفه اصلی تصویب قانون که همان صیانت از نیروی کار است دور شده و بازنشستگی به سبب اشتغال در مشاغل سخت و زیان‌آور به یک خواسته و حق عمومی تبدیل شود. این امر موجب شده آنچه همه به دنبال آن هستند، سخت و زیان‌آور جلوه دادن مشاغل باشد نه اشتغال در محیطی سالم و به دور از عوامل زیان‌آور و مخل سلامتی. همچنین بر اساس ماده ۹۹ آیین‌نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی و بخشنامه ۲۴ و ۲۴/۱ جدید درآمد، باید به هنگام برقراری تقسیت بدهی، ضمانتنامه بانکی یا وثیقه ملکی ارائه شود. از آنجا که اکثر کارگاه‌های دارای بدهی، توان ارائه ضمانتنامه بانکی یا وثیقه ملکی را ندارند و در مواقعی تنها راه وصول مطالبات نیز تقسیت است، این امر وصول مطالبات سازمان را با مشکل جدی مواجه می‌سازد که اخیراً با پیگیری معاونت محترم فنی و درآمد سازمان، موضوع مرتفع شد و امیدواریم بستر مناسبی برای وصول بهتر مطالبات فراهم شود.

در بعد درون سازمان هم پس از سال‌ها که از پیاده‌سازی سیستم جامع بیمه‌ای در واحدهای اجرایی می‌گذرد، بسیاری از واحدهای اداری در فقدان سیستم جامع منابع انسانی، همچنان از سیستم منسوخ شده و بدون پشتیبانی FOXPRO تحت سیستم عامل DOS استفاده می‌کنند که این خود هرگونه استفاده، دسترسی و گزارش‌گیری در حوزه منابع انسانی را با مشکل مواجه کرده است. علاوه بر این، نبود استراتژی کارآمد و جامع در حوزه منابع انسانی که بتواند پاسخگوی نیاز امروز و فردای سازمان و در نهایت بیمه‌شدگان باشد، از مشکلات دیگر است. در ادامه باید گفت، گسترش خدمات الکترونیکی برای مشتریان سازمان، به‌ویژه پیگیری کارت هوشمند بیمه، رفع مشکل پرتال‌های سازمان به‌منظور جلوگیری از قطع و تعویق خدمات الکترونیکی، تکمیل و توسعه طرح پرونده الکترونیک و اصلاح و بازنگری در قرارداد پشتیبانی مشکلات نرم‌افزاری برای بهبود فرایندهای موجود و جلب رضایت مشتریان سازمان، از مواردی است که به افزایش رضایتمندی و گسترش چتر بیمه‌ای سازمان می‌انجامد.

■ در راستای عملکرد مطابق با اقتصاد مقاومتی، چه اقداماتی در تأمین اجتماعی استان قزوین صورت گرفته است؟

در فضای اقتصاد مقاومتی، استان قزوین در زمینه بهره‌گیری از سیستم IT برای بهبود عملکردها، پیشرو است و اقدامات مفید و مؤثری در این زمینه انجام داده است. در این راستا، برنامه‌های قابل توجهی در استان قزوین صورت گرفته که از جمله آنها می‌توان به مواردی مانند کاهش هزینه‌های انرژی، گسترش پوشش بیمه‌ای از طریق شناسایی کارگاه‌های جدید، کنترل بیمه‌شدگان من غیرحق و جایگزینی بیمه‌شدگان واقعی، کنترل و نظارت بر مستمری‌بگیران تک‌نفره، اجرای طرح ابلاغ الکترونیکی، لیست اینترنتی، پرونده الکترونیکی، بازرسی الکترونیک کارگاه‌ها، اجرای طرح SNN، اجرای طرح بخشودگی جرایم کارفرمایان خوش حساب و تسریع در تعیین تکلیف بدهی‌ها و ... اشاره کرد.